

Προς τα Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων.

1. Η επιλογή μου στην ΕΛΣΤΑΤ

Όπως είναι γνωστό, τον Μάρτιο του 2010, με το άρθρο 9 του Ν. 3832/2010 (ΦΕΚ 38/9-03-2010) ιδρύθηκε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ) ως Ανεξάρτητη Αρχή, το Συμβούλιο της οποίας συγκροτείται από 7 μέλη και αποτελεί πλέον **την εθνική στατιστική υπηρεσία**. Αφού πληροφορήθηκα σχετικά με την ίδρυση της ΕΛ.ΣΤΑΤ και τη διενέργεια **ανοικτής διαβούλευσης** για την πλήρωση των θέσεων των μελών αυτής, έλαβα, κατόπιν ωρίμου σκέψεως, την απόφαση να υποβάλω υποψηφιότητα, έχοντας ως **μοναδικό κίνητρο την επιθυμία μου να συνεισφέρω** γενναϊόδωρα στην υπό ίδρυση Αρχή την επιστημονική κατάρτιση και την ως άνω ακαδημαϊκή και επαγγελματική εξειδίκευσή μου στο αντικείμενο της στατιστικής επιστήμης **και να συνδράμω τελικώς την ΕΛ.ΣΤΑΤ** στο δύσκολο αυτό έργο που είχε αναλάβει, υπό συγκυρίες ιδιαίτερες αρνητικές για την Χώρα μας.

Κατόπιν αποστολής του βιογραφικού σημειώματός μου, επελέγη, μεταξύ άλλων πολλών υποψηφίων, από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, μετά από θετική εισήγηση του τότε Υπουργού Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου, ως Αντιπρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ **με ρητή κατ' άρθρον 13 αρμοδιότητα να αναπληρώνω τον Πρόεδρο** στα ειδικώς κατ' άρθρον 14 ν. 3832/2010 προβλεπόμενα καθήκοντά του σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του τελευταίου **και με γενική αρμοδιότητα να συμμετέχω** στην άσκηση των κατ' άρθρων 10 και του υπό έκδοση Κανονισμού των γενικών αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. **Παραθέτω δε στην παρούσα** επιστολή μέρος της από 22 Ιουλίου 2010 ομιλίας του Υπουργού Οικονομικών στην Ελληνική Στατιστική Αρχή, στην οποία ο τελευταίος έκανε σαφή αναφορά στο πρόσωπό μου και στο ρόλο μου στην ΕΛ.ΣΤΑΤ ως εξής: «...**Το έργο του - ενν. του Προέδρου - θα το συνδράμει ο Αντιπρόεδρος της Στατιστικής Αρχής, ο Ν. Λογοθέτης. Ο κ. Λογοθέτης είναι ένα στέλεχος του ιδιωτικού τομέα, με μεγάλη εμπειρία σε ζητήματα ποιότητας, αναδιοργάνωσης επιχειρήσεων και είμαι σίγουρος ότι θα βοηθήσει πολύ την Αρχή να κάνει τις όποιες αλλαγές χρειάζεται, για να είναι μια σύγχρονη Στατιστική Αρχή, όπως στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης...**». Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι η θέση μου στην ΕΛ.ΣΤΑΤ ήταν εξ υπαρχής συνυφασμένη με τη διεκπεραίωση σημαντικών ζητημάτων, από κοινού με τον Πρόεδρο αυτής.

Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ επελέγη κατά την ίδια διαδικασία ο κ. Ανδρέας Γεωργίου, ο οποίος μέχρι τότε εργαζόταν στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Τονίζω δε κατηγορηματικά ότι από την ανάληψη των καθηκόντων μου **επέδειξα κάθε προθυμία**, να εργαστώ με ζήλο και να συνεισφέρω τις ειδικές γνώσεις μου στον τομέα της στατιστικής επιστήμης, **συνεργαζόμενος με τις καλύτερες δυνατές προθέσεις με τον Πρόεδρο και τα λοιπά Μέλη** του Συμβουλίου της Στατιστικής Αρχής.

2. Οι βασικές διενέξεις

Δυστυχώς, όμως, από πολύ νωρίς ο κ. Γεωργίου ήρθε σε ρήξη με τα λοιπά Μέλη αλλά και τον Σύλλογο Εργαζομένων της Αρχής, δεδομένου ότι **ελάμβανε μονομερώς** σοβαρές αποφάσεις χωρίς την έγκριση των λοιπών Μελών της ΕΛ.ΣΤΑΤ, **δεν μας ενημέρωνε** για την πρόοδο διαφόρων σοβαρών θεμάτων (λ.χ. σχετικά με την «διόρθωση» του ελληνικού χρέους με ένταξη σε αυτό των «swap transactions» με την Goldman Sachs από το 2001) γεγονότα που γίνονταν τελικώς γνωστά σε εμάς από τον διεθνή και τον ελληνικό τύπο, και εν τέλει **δεν αξιοποιούσε την εμπειρία και την εξειδίκευσή μας** προς όφελος της Αρχής.

Συγκεκριμένα σχετικά με την δική μου εμπειρία και εξειδίκευση, ο κ. Γεωργίου αρνήθηκε σθεναρά τις αρχικές προτάσεις μου και την προσωπική συνεισφορά μου λ.χ. αναφορικά με

1. την ορθολογική αναδιοργάνωση της ΕΛ.ΣΤΑΤ ώστε η Αρχή να καταστεί πιο εξωστρεφής και το τελικό παρεχόμενο «προϊόν» προς τους Έλληνες πολίτες να είναι το καλύτερο δυνατό (π.χ. με τη δημιουργία Τμήματος παροχής συμβουλευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών προς Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, και όχι μόνο, σχετικά με την αξιοπιστία των στατιστικών τους στοιχείων, βελτίωση ποιότητας των διεργασιών τους κλπ), αξιοποιώντας έτσι περαιτέρω το υψηλό επίπεδο επιστημονικής στατιστικής κατάρτισης του προσωπικού της ΕΛΣΤΑΤ
2. την πιστοποίηση ποιότητας των διεργασιών της ΕΛΣΤΑΤ σύμφωνα με διεθνή πρότυπα ποιότητας, συνηθισμένη πρακτική για πολλές Ευρωπαϊκές Στατιστικές Αρχές
3. την υιοθέτηση στην ΕΛΣΤΑΤ του Ελληνικού Προτύπου Διαχείρισης Έργων (ΣΕΠ ΕΛΟΤ 1429) σύμφωνα με το οποίο θα επιβεβαιώνονταν η διαχειριστική επάρκεια της ΕΛΣΤΑΤ ώστε να εγκρίνεται η υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων του ΕΣΠΑ κατά την περίοδο 2010-2014.

Σημειωτέον ότι η αφιλοκερδής ανάληψη εκ μέρους μου της εφαρμογής των ανωτέρω θα εξοικονομούσε για την ΕΛΣΤΑΤ δεκάδες χιλιάδες ευρώ σε κόστη εξωτερικών συμβούλων.

Στις εύλογες αντιδράσεις μας (εμού αλλά και άλλων μελών του Συμβουλίου), για την παρεμπόδιση εκ μέρους του κ. Γεωργίου να ασχοληθούμε με έργα όπως τα ανωτέρω με στόχο τη βελτίωση της λειτουργίας αλλά και της εξωτερικής εικόνας της ΕΛΣΤΑΤ προς την Κοινωνία, ο κ. Γεωργίου αντέτεινε ότι ο ιδρυτικός νόμος δεν παρείχε σαφείς διατυπώσεις σχετικά με το ρόλο και τις ευθύνες των υπόλοιπων Μελών της ΕΛ.ΣΤΑΤ! Πριν προλάβουμε να ζητήσουμε έξωθεν Νομική συμβουλή για αυτήν την «ασάφεια» του Ν. 3832/2010 (η ΕΛΣΤΑΤ δεν είχε ούτε έχει ακόμη Νομικό Σύμβουλο) και **κατά παράκαμψη της ρητής κατ' άρθρον 13 του ιδρυτικού Νόμου αρμοδιότητάς μου να τον αναπληρώω** σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, ο κ. Γεωργίου με απόφαση του στις 28/9/10, ανέθεσε στην Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Στατιστικών Ερευνών το συντονισμό λειτουργίας των υπηρεσιακών μονάδων της ΕΛ.ΣΤΑΤ κατά το διάστημα απουσίας του!

Η σθεναρή άρνηση του κ. Γεωργίου σε οτιδήποτε σημαντικό θέμα προτεινόταν προς συζήτηση και υλοποίηση, δεν περιοριζόταν μόνο προς το πρόσωπό μου. Σύντομα μετά την έναρξη λειτουργίας του Συμβουλίου, ο κ. Γεωργίου σταμάτησε να αποδέχεται οποιοδήποτε θέμα συζήτησης που προτεινόταν από κάποιο Μέλος, οχυρωμένος πίσω από το άρθρο 14.δ του Ν.3832 («Ο Πρόεδρος ορίζει τα θέματα προς συζήτηση.....») παραβιάζοντας όμως ταυτοχρόνως τον *Κώδικα Διοικητικών Διαδικασιών* και συγκεκριμένα το σχετικό άρθρο 14, παραγράφους 8 και 9, του Νόμου 2690/1999 ΦΕΚ 45 Α'. Τα θέματα που προτεινόταν από τα Μέλη προς συζήτηση και ψήφιση ποικίλανε από εθνικής σημασίας θέματα όπως ο υπολογισμός του δημοσιονομικού ελλείμματος και ο προγραμματισμός της Απογραφής Πληθυσμού - δύο εξέχουσας προτεραιότητας θέματα που τονίσθηκε από τον ίδιο τον Υπουργό Οικονομικών (σε ιδιαίτερη συνάντηση μαζί μας) ότι χρήζουν άμεσης προσοχής και υλοποίησης από τα Μέλη του Συμβουλίου – έως εσωτερικά στην ΕΛΣΤΑΤ θέματα όπως η επικοινωνία με το προσωπικό και η οργάνωση του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Στατιστικών. Κανένα από τα ανωτέρω θέματα δεν αποτέλεσε ποτέ μέρος της ημερήσιας διάταξης των συναντήσεων του Συμβουλίου παρ' όλα τα επανειλημμένα σχετικά αιτήματα των Μελών. Μάλιστα, μετά από την τελευταία συνάντηση του Συμβουλίου στις 8/10/2010 (τέταρτη συνολικά και **έκτοτε τελευταία** συνάντηση του Συμβουλίου!), ο κ. Γεωργίου **απαγόρευσε**

1. από το προσωπικό της ΕΛΣΤΑΤ να προβαίνει σε οποιαδήποτε επικοινωνία με τα Μέλη του Συμβουλίου (!)
2. από την Γραμματεία της ΕΛΣΤΑΤ να προβαίνει στην ικανοποίηση οποιουδήποτε αιτήματος που ήθελε ζητηθεί από τα μέλη του Συμβουλίου (!!).

3. Ο υπολογισμός του ελλείμματος

Από την αρχή, ήταν εξαιρετικά ακατανόητη η στάση του κ. Γεωργίου σχετικά με την απαγόρευση οποιασδήποτε συμμετοχής των Μελών του Συμβουλίου στον τρόπο υπολογισμού, έλεγχο και έγκριση των στοιχείων του **δημοσιονομικού ελλείμματος**, παρόλο που το έλλειμμα αποτελούσε θέμα **πρωταρχικής σημασίας** και ήταν ένα από τα δύο θέματα (μαζί με την **Απογραφή Πληθυσμού**) που ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών ζήτησε να ασχοληθούμε κατά προτεραιότητα. Δεν μας δόθηκε ποτέ η ευκαιρία να συμμετάσχουμε σε οποιοδήποτε είδος επικοινωνίας με την EUROSTAT, ειδικά για το έλλειμμα, ούτε μας γνωστοποιήθηκε ο τρόπος υπολογισμού του ή τα στοιχεία του ελλείμματος για το 2009 που προέκυψαν, στοιχεία που υποτίθεται ότι έπρεπε να εγκριθούν από το Συμβούλιο της Στατιστικής Αρχής πριν προωθηθούν στην EUROSTAT. Παρά τις επανειλημμένες σχετικές οχλήσεις μας, δεν εξηγήθηκε ποτέ ο λόγος της **αυθαίρετης και βεβιασμένης** (χωρίς ανάλογη στατιστική μελέτη) ένταξης συγκεκριμένων ΔΕΚΟ στους **Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης** (τα κριτήρια ένταξης των οποίων δεν αιτιολογήθηκαν ποτέ), ούτε ο λόγος διόγκωσης του ελλείμματος από το αναμενόμενο 12% στο 15.4% που εξαγγέλθηκε τελικά από την EUROSTAT. Μάλιστα, δεν έχει ούτε καν αιτιολογηθεί με ποιά κριτήρια μπήκαν στο έλλειμμα οι συγκεκριμένες αξίες swaps («συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίου»).

Σχετικά με τα swaps, το Δεκέμβριο του 2010 αποκαλύφθηκε επιστολή του Προέδρου της Eurostat **κ. Radermacher** της **08/10/2010** προς τον Πρόεδρο της ΕΛΣΤΑΤ σχετικά με τα «Goldman Sachs swaps». Σε αυτή την επιστολή περιγράφονται με κάθε λεπτομέρεια οι «προτάσεις» της Eurostat **για την ποσοτική αναθεώρηση (προς τα πάνω) του Ελληνικού χρέους** (και συνεπώς και του ελλείμματος) για κάθε έτος από το 2001 και μετά, λαμβάνοντας πλέον υπόψη τα swaps. Αναφέρονται όλες οι «προσαρμογές», δηλ. οι ακριβείς ποσότητες που πρέπει να προστεθούν στο μέχρι τώρα υπολογισθέν χρέος ανά έτος σε σχέση με τα swaps (ανάλογα δηλ. με το επιτόκιο του δανείου που θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη αν δεν υπήρχε η «δημιουργική Λογιστική» των swaps). Στη τελευταία παράγραφο της επιστολής ο κ. Radermacher **ζητά να έχει μέχρι τις 10/10/2010 (δηλ. 2 μόνο μέρες μετά τη λήψη της επιστολής) την έγκριση του κ. Γεωργίου** για πλήρη συμπερίληψη όλων των στοιχείων στον υπολογισμό του ελλείμματος. Η επιστολή τελειώνει υπενθυμίζοντας στον κ. Γεωργίου «*την επιθυμία του (δηλ. του κ. Γεωργίου) να λάβει γραπτώς την καθοδήγηση τους (δηλ. της EUROSTAT) πριν την ολοκλήρωση των προσαρμογών*».

Αυτή η επιστολή ή οποιαδήποτε άλλη επικοινωνία του κ. Γεωργίου με την EUROSTAT σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού ή αναθεώρησης των στοιχείων του ελλείμματος δεν κοινοποιήθηκε ποτέ στα μέλη του Συμβουλίου ώστε να συζητηθεί και να εγκριθούν οι όποιες «προσαρμογές».

Δέον να αναφερθεί ότι ο Πανελλήνιος Σύλλογος Εργαζομένων **προέβη ήδη αρχές Οκτωβρίου 2010 σε επίσημες καταγγελίες** σχετικά με την καθυστέρηση δημιουργίας του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της ΕΛΣΤΑΤ (που θα διευκρίνιζε και τις γενικές αρμοδιότητες των Μελών του Συμβουλίου), **τονίζοντας την αναγκαιότητα** της νομικά κατοχυρωμένης **συλλογικής λειτουργίας** της ΕΛ. ΣΤΑΤ και απαιτώντας μεταξύ άλλων να εγκρίνει το Δ.Σ. της ΕΛ.ΣΤΑΤ τα στατιστικά στοιχεία που αποστέλλονται στην Eurostat, καθώς **οιαδήποτε ανακρίβεια μπορεί να έχει ως συνέπεια την αδικαιολόγητη επιβολή νέων μέτρων στους Έλληνες πολίτες.**

Αξίζει επιπλέον να επισημανθεί και το από 4-11-2010 δελτίο τύπου του Πανελληνίου Συλλόγου Εργαζομένων της ΕΛ.ΣΤΑΤ, το οποίο μάλιστα δημοσιεύτηκε και ηλεκτρονικά με τον τίτλο «*Οι εργαζόμενοι στην ΕΛΣΤΑΤ καταγγέλλουν: νέα «μαγειρέματα» με το έλλειμμα*».

Παρά τις αντιδράσεις αυτές του Συλλόγου και τη δυσαρέσκεια των Μελών του Συμβουλίου της ΕΛ.ΣΤΑΤ, τελικώς προτάθηκε εντός του μηνός Δεκεμβρίου 2010 σχέδιο νόμου, το οποίο χωρίς οποιαδήποτε ενημέρωση, διαβούλευση και συζήτηση επί της ουσίας μεταξύ των μελών αφαιρεί το γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας του συλλογικού οργάνου της Αρχής και θεσπίζει υπερεξουσίες του Προέδρου της Αρχής. Το γεγονός αυτό καταγγέλθηκε σε έντονο ύφος από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Εργαζομένων της ΕΛ.ΣΤΑΤ, ο οποίος κήρυξε για το λόγο αυτό 48ωρη απεργία για τις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2010.

Αξίζει τέλος να αναφερθεί η συμμετοχή της EUROSTAT στην διαμόρφωση των αλλαγών στον ιδρυτικό Νόμο 3832/2010 προς όφελος του κ. Γεωργίου. Το Δεκέμβριο του 2010 αποκαλύφθηκε μια απαντητική επιστολή της 11ης/10/2010 του liaison expert **κ. Snorrason** (πρόσωπο επικοινωνίας μεταξύ Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ επί τεχνικών θεμάτων) προς τον κ. Γεωργίου, με κοινοποίηση προς τους δικηγόρους **Αθ. Τσεβά και Per Samuelson** (Δικηγόρος της Eurostat) και οι οποίοι αναφέρονται ως «*Legal Advisors*» του κ. Γεωργίου, και αποτελεί απάντηση εννέα συγκεκριμένων ερωτήσεων του κ. Γεωργίου προς τον κ. Snorrason.

Πρόκειται ουσιαστικά για **συμβουλευτική επιστολή του κ. Snorrason** προς τον κ. Γεωργίου **σχετικά με προτεινόμενες αλλαγές του ιδρυτικού Νόμου 3832/2010**, με στόχο την **κατάργηση όλων των αρμοδιοτήτων του Αντιπροέδρου και των υπόλοιπων Μελών** του Συμβουλίου και την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Προέδρου. Ως παράδειγμα αναφέρω την τελευταία παράγραφο της επιστολής όπου ο κ. Snorrason προτείνει: «***ο Πρόεδρος να μπορεί να αναθέτει σε έναν από τους Γενικούς Διευθυντές όλη την υπευθυνότητα της καθημερινής λειτουργίας της ΕΛΣΤΑΤ σε περίπτωση απουσίας του***» – μια αρμοδιότητα που είχε ανέκαθεν ο Αντιπρόεδρος.

Αυτές οι αλλαγές ψηφίστηκαν τελικά από τη Βουλή στις 14/12/2020, ως άρθρο 11 του πολυνομοσχεδίου. Δεν υπήρξε καμία διαβούλευση με τα υπόλοιπα μέλη του Συμβουλίου για

αυτές τις αλλαγές. Από την επιστολή καθίσταται προφανές ότι αποφασίστηκαν και συντάχθηκαν εν πλήρη μυστικότητα με συνεργασία των κυρίων Ανδ. Γεωργίου, Αθ. Τσεβά, Η. Snorrason και Ρ. Samuelson. Και, κρίνοντας από την πρακτική της επικοινωνίας που πάντα λάμβανε χώρα μεταξύ κ. Snorrason και κ. Radermacher, ενδεχομένως αυτές οι αλλαγές να κοινοποιήθηκαν (για διαβούλευση ή ακόμη και για έγκριση) στον Πρόεδρο της Eurostat ή/και σε άλλους αξιωματούχους Νομικής ειδικότητας.

Και, εύλογα διερωτάται κανείς: Αυτή η συμβουλευτική εμπλοκή των κυρίων Snorrason και Samuelson (και ενδεχομένως άλλων εκτός ΕΛΣΤΑΤ ξένων αξιωματούχων) στην αλλαγή του ιδρυτικού Νόμου 3832/2010 της ΕΛΣΤΑΤ είναι νόμιμη; Δεν θεωρείται παρέμβαση στα εσωτερικά μιας Ανεξάρτητης Ελληνικής Αρχής και στην Ελληνική Νομοθεσία, και παραβίαση της ανεξαρτησίας της Στατιστικής Αρχής;

Αξιότιμα Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων.

Εμείς, ως Μέλη του Συμβουλίου της ΕΛΣΤΑΤ, ζητήσαμε το αυτονόητο: να συμβάλουμε με τις γνώσεις μας στην ακριβή αποτύπωση του δημοσίου ελλείμματος και χρέους, να εκπληρωθεί δηλαδή η θεσμική μας αποστολή. Αυτό αγνοήθηκε από τον κ. Γεωργίου.

Ελπίζουμε στη βοήθειά σας για την άμεση αποκατάσταση της αλήθειας.

Είμαι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω σχετική διευκρίνιση. Ευχαριστώ για την υπομονή σας.

Δρ Ν. Λογοθέτης